

IDENTITET I RAZLIKA - DVOSTRUKA ARTIKULACIJA

Suzana VUKSANOVIĆ - SOLEŠA

Centar za vizuelnu kulturu "Zlatno oko" Novi Sad: 21. maj - 23. jul 1997.

Formulacijom pet problemskih grupa/situacija: 1. Smeranje fenomena (Slobodan Knežević, Mladen Marinkov, Ratomir Kulić); 2. Smeranje adekvacije (Živko Grozdanić, Dragan Matić, Dejan Dimitrijević); 3. Smeranje namere (Milica Mrđa Kuzmanov, Vlado Radišić, Dragomir Ugren); 4. Izazov performativa (Verbumprogram: Standardni formati - Ratko Kulić: Ekskurs); 5. Smeranje idealnosti (Bez autora: C (onsonant) V (ocal), Ratomir Kulić, autor gore naslovljenog ciklusa izložbi, ne otvara još jedan pregled recentne vojvodanske umetničke scene već pažnju i koncentraciju fokusira na, kako kaže, "status predstave u jeziku, na status umetničkog objekta kao predstave" gde provokaciju vidi u relativizaciji prostora između umetničkog objekta/predstave i stvarnosti, problematičnom odnosu dela i interpretacije, odnosno u relaciji njihovog preklapanja i njihovoj potencijalnoj identičnosti.

Odluka za odabir određenih umetnika je pokrivena nazivom ciklusa, dok je u isto vreme svaka izložba dobila "ram" u vidu naziva ili zadatka na koje Kulić, kao autor/inicijator izložbenog projekta, odgovara odabirom radova i njihovom postavkom u galerijskom prostoru. Namera je obavezno obrazlagana Kulićevim tekstovima koji su pratili svaku pojedinu postavku-situaciju.

Projekat sagledan kao izložba-teza, koja i sama sagledava, samerava i smera, ne cilja predstavljanje pojedinaca i pojedinačnih umetničkih stavova, već isključivo smera sadejstvo, međuzavisnost uz insistiranje na autonomiji svakog autorskog rada i njegovom lingvističkom (ne)mogućem ekvivalentu. Titl (zapis, "potpis") koristi se zbog - u prvi mah zbujujućeg, potom humorističnog i konačno - efekta s(t)imulacije smisla i značenja. Uspeh uzglobljavanja se čita kroz funkcionisanje svake izložbe/postavke kao jedinstvenog organa/problema dok sve zajedno čine smerani organizam, koji radi na udvajanju, raslojavanju i razmnožavanju odnosa: autor-delo, intencija-realizacija, delo-prostor, delo-delo, delo-interpretacija...

Kako se, dakle, ne radi o prethodnom smeštanju i razmeštanju radi naknadnog upoređivanja izdvojenih i tako naglašenih autorskih dela, Kulić, zapravo, biranim delima/objektima interpretira vlastitu i konstantnu zapitanost čije poreklo je misaoni i delatni okvir Verbumprograma. Funkcija odabranih umetničkih objekata je zadata određenim kontekstom odnosno nazivom kojim se fabula jednako postavlja i preispituje. Na taj način ove izložbe s predumišljajem podjednako registruju, lociraju i elaboriraju "produkciju značenja i produkciju forme". Izvlačenje odabranih radova iz produkcije svakog pojedinog autora i njihovo slaganje, artikulisanje poput reči u rečenici kako bi se što čistije i svedenije (preciznije i jasnije) iskazala inicijalna ideja. Na kraju, izložbe-sintakse tvore determinisanu jezičku konstrukciju - tekst koji se upražnjava dvostruko: kao vizuelna fascinacija i događaj, i kao rebus nastao sudarom materijala i tehnika, htenja i konačnih ostvarenja.

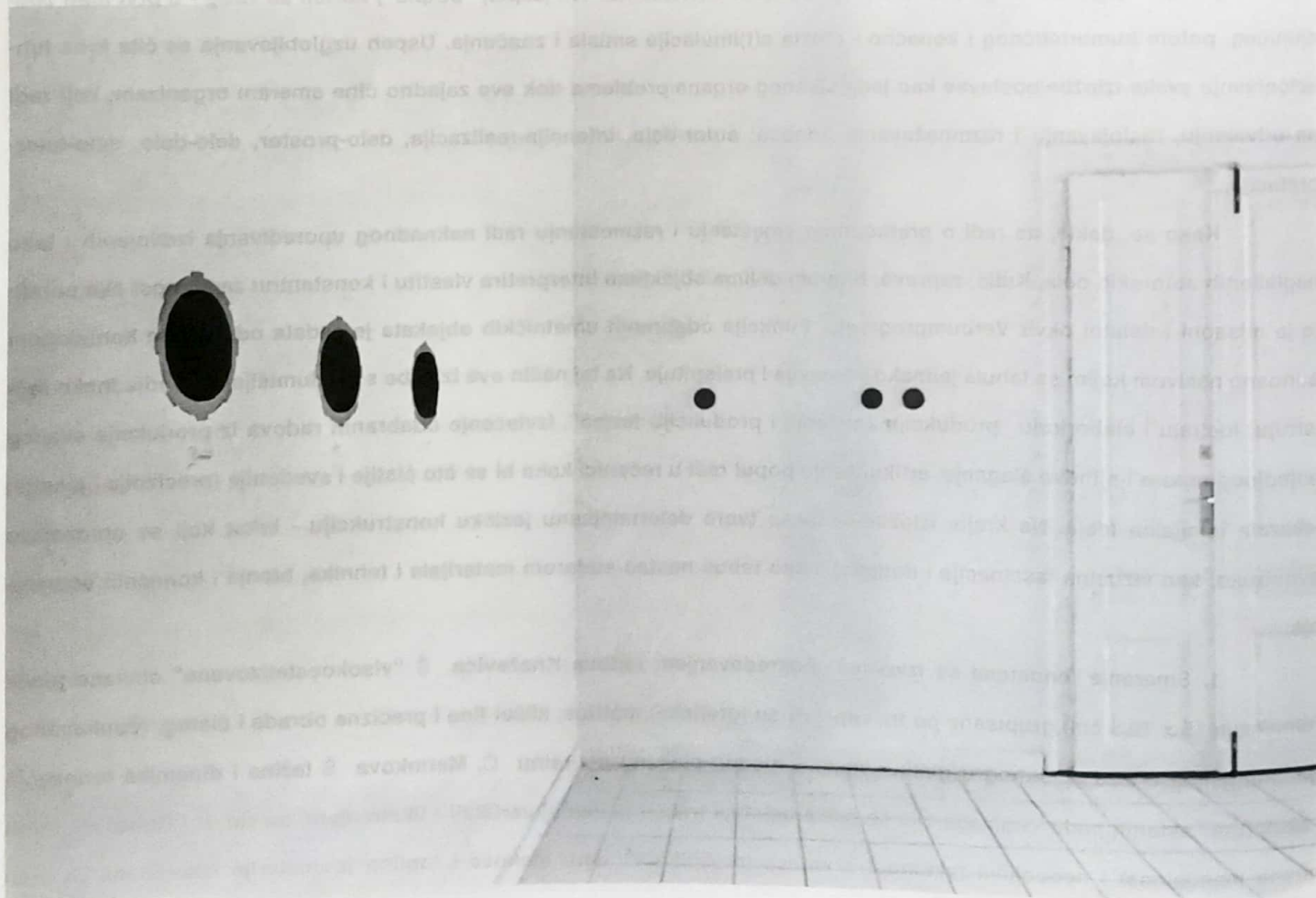
1. Smeranje fenomena se izvršava posredovanjem radova Kneževića Š "visokoestetizovane" cinkane ploče (dimenzija 15 x 19,5 cm) grupisane po tri, zapravo su (grafičke) matrice, kliše fine i precizne obrade i čistog, redukovano geometrijskog crteža upisanog u glatku, sjajnu i hladnu cinkanu površinu Č, Marinkova Š težina i dinamika bronzanih "skulptura" sklonih padu - komada čija se tačka oslonca traži u uslovnoj vertikali - fiksiranjem na zid Č i Kulića Š potencirana manuelnost i neodoljiva taktilnost drvoreza (prečnika 11 cm); mekoća i toplina pramaterije iskorištena za subverzivnost iskaza Č.

Proizlazi da je friz-fenomen(a) smeran materijalom (cink, bronza, drvo), tehnikom, brojem (šest) i titlom (klišeji, kolokacije, idiomi). Raznorodnom "ekspresijom" istovetnog smisla i sadržaja. Različite tehnologije i metodologije stvaranja/tvorenja su okupljene kako bi se oprobala njihova zadata koegzistencija i u tom smislu njihova (ne)predvidljivost i praktična "nameštenost".

2. Smeranje adekvacije se prikazuje radovima Grozdanića Š (3 x 3) x 3 komada crnih jastučića pribodenih na zid ekserima - brutalnost, mekota i "nežnost" formi na granici nađenog predmeta i onog koji se tek uspostavlja Ć, Matica Š tri istovetna "ogledala" (čelik, drvo, pliš) svojim postupkom fiksiraju jedan poredak navoda (citata), simbola i "umeća iščezavanja Ć i Dimitrijevića Š objekti u tehnici drvo-industrijska boja svoju motivaciju nalaze u asociranju na predmete iz svakodnevnog okruženja; "delotvornost predstave" postiže se ravnotežom i rasporedom Ć.

Ovde je primarno insistiranje na ponavljanju uz kombinaciju različitih materijala i relacija (tvrdo-meko, toplo-hladno, prirodno-sintetsko). Novostvorena situacija je produkt (pokušaj) podešavanja i koordinacije elemenata tj. autorskih radova kojima je svojstveno prethodno dislociranje onih funkcija i značenja koja su prirodna svakodnevnom predmetu, s jedne i umetničkom objektu, s druge strane. Zbivanje je, usled toga, sinhronizovano a privida se kao prvi i završni čin uspele monodrame jednočinke s tri aktera plus kurator/reditelj iza kulisa.

3. Smeranje namere se sprovodi radovima Milice Mrde-Kuzmanov Š slike/objekti svojim diskretnim porukama/znacima uvode u jednu ličnu mitologiju meditativnog karaktera Ć, Radišića Š nosači (intimnih) zapisa - parafinske tablice (plave i bela) u obliku kvadrata - materijalni su iskaz iskustva, mentalnog i intuitivnog Ć i Ugrena Š "akci-

ja" izvedena direktno na i u zidu galerije, vanredan je primer gde realizacija prestiže i nadrašta nameru; konceptualna i operacionalna određenost prizora čini ga samodovoljnim. Č. Odvajanjem i graničenjem tri individualna smera, treća postavka, kao središnja, jeste račvanje u kojem se smerano razrešava polazeći iz različitih ishodišta. Uspostavljena veza idejne osnove, tehničke realizacije i vizuelne potvrde, čini da čitav kompleks, u svojoj očiglednosti prisustva, izmiče potpunoj kontroli govora.

4. Izazov performativa se otvara kroz uvrštavanje standardnih formata (bela hartija, format A-4, listova 15, raspored: 3 + 5 + 7 listova) - mišljenih i izlaganih 1979, u okvir naslovljenog ciklusa izložbi, čiji je autor ujedno i jedan od dvojice članova Verbumprograma. Postupak ima (makar) dvostruko značenje. Prvo bi bilo sadržano u potrebi za ekskursom kao ogledom i metodom za iskušavanje zadate teme. Dok bi značenje reference, kao dodatka i priloga diskusiji, imalo značaj argumenta u korist smisla i razloga za izjednačavanje stvari/objekta i reči/misli.

5. Smeranje idealnosti se pretpostavlja postavkom kojom Kulić zaključuje seriju izložbi a koja po svemu predstavlja "definiciju" njegovih dugogodišnjih promišljanja čiji sažetak treba potražiti u pitanju: "Da li namera, izvođenje i efijencija imaju isti konceptualni sadržaj?". Tako je naznaka Bez autora u funkciji inscenirane anonimnosti i distanciranosti, dok su početna slova podnaslova C(onsonant) V(ocal) - odštampana na beloju hartiji A-4 formata i fiksirana, po dole opisanom rasporedu, na zid Galerije - iskorišćena za vizuelno-jezičku igru/zagonetku. Ideal, idealno, idealitet, Idealnost - kao zaključak? Kao smeranje. C onsonant V ocal CV CVC CCVC CVCC.

Post scriptum: Tako ostaje da umetnost već jeste da bi se dobio prostor za umetničko delo. R.Kulić

